

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми вареш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. д. п. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи зветься сляшише на попереднє застереженє.— Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошені звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесенія по 30 сот. від стрічки.

Нова формулка.

(×) Від кількох днів застрягла виборча реформа в комісії на точці забезпечення розділу виборчих округів більшстю двох третин і не може рушити з місця, хоч пора до її ухвалення вже вельми припізналася. Як відомо, Чехи опирають ся сему услівю всіма силами і вважають се національним упокоренєм і в найгіршій разі згодилиб ся на 18-літнє забезпеченє а Німці конечно раді би по вічні часи забезпечити свій мнимий стан посіданя, так якби розвиток одного чи другого народу можна на далеку будучину наперед означити чи запевнити. Правительство виступало тут з посередними пропозиціями, одначе безуспішно. Перед самим закінченєм мало би ціле діло доведене майже до повного довершеня по стільки мозолах і трудах розбити ся, а одвічальности за се не мав відваги прийняти на себе ані німецька ані чеська сторона.

Отже серед тих трудностей виринула спосеред самих сторонництв нова формулка, котра мала би вдоволити обидві сторони. Замість кваліфікованої більшости (2/3) мало би бути установлене кваліфіковане число презенційне. Порухено іменно гадку, щоби парламентарне рішенє про зміни в розділі виборчих округів не було зависиме від самих

ненімецьких послів а щоби до такої важної зміни було потрібно певного числа німецьких послів. Нова палата має числити 516 послів, між тими 283 ненімецької народности. Колиб для зміни розділу виборчих округів була вимагана кваліфікована більшість, тоді крім тих 283 послів ненімецьких, потреба би ще 61 німецьких, щоби досягнути більшість двох третин. При більшости 3/5 вистарчалоб для такої цілі 27 німецьких послів. Подібну охорону можна би досягнути, наколиб для зміни розділу округів вимагано прийняти такого числа послів, так що усунене певного числа німецьких послів могло би ударемнити голосованє. Запевняють отже, що сторонництва в засаді готові пересправляти над такою формулкою. Але Німці знов вимагають, щоби як найвише означити кваліфіковане презенційне число. Наколиб се число установлене на 360, як се вношено на останнім засіданю комісії, то попри прийву всіх ненімецьких послів треба ще 77 німецьких послів до ухвали.

Сею формулкою занимала ся також рада міністрів. Що до висоти числа презенційного ще нічого не установлене, але сподівають ся, що сторони самі що до сеї точки погодять ся. В тій справі переговорював міністер-президент з провідниками всіх сторонництв.

З подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Вилесм 15. вересня 1906.

В суботу 15. вересня раненько було еще темно, як звінок збудив всіх до сніданя. За пів години сиділи вже всі в повозках на ресорах. Хто бачив фякри в Жовкві, Калуші, або Копичинцях, той буде мав понятє про елеґанцію тих тардайкак.

Довгий ряд повозок минув браму дамаскинську, приют Ассумпционістів, готель німецького Льюйда, коло яфської брами віхав в долину ріки Гінном, а коли виїхав знов на гору, сходяче сонце вислало нам перші свої лучі. Повіяло холодом на добре, зимно стало докучливим, а хто взяв що теплішого, сей з гордостю і з пожалованєм поглядав на тремтячих з зимна «легкодухів».

По правій стороні видко дворець зелізничий, гарну кольонію німецьку, а дальше дім прокажених. При дорозі в керниця трех Царів, звідки они побачили звізду, грецький монастир св. Ілії, а дальше Тантур, заведене австрійських Йоанітів, в яким мешкають милосерні Братя. По обох сторонах дороги ідуть сади оливного дерева, тільки що з одної сторони дороги всі дерева білі, а з другої темно зелені. Се явище дасть ся тим пояснити, що постійний за-

Гі де Мопазан.

КОНФУЗИЯ.

(Конець).

Справді як хороша була би подорож, як би моя товаришка була менше дурна!...

Але помало зачало закрадатись до повозу денне світло, бліде світло свитаня. Я поглянув на сусідку. Удавала, що спить. Незадовго покрито за горами сходяче сонце блеском великий, синій цілий залив, котрий окружали великанські гори з гранітовими верхами. Над заливом указало ся перед нами біле місто, що було ще в півтні.

Моя сусідка зачала удавати, що будить ся, отвирала як до позіханя уста, якби довго спала. Наконєць, по хвили сказала вагаючись і червоніючи:

- Чи скоро будемо на місци?
- Так, найпізнійше за годину.
- Дуже мучить — сказала знов,

глядаючи в далечінь — така ніч в повозі.

- Ох! так, чоловік як поломаний.
- Ще до того по морській подорожи.
- Ох! так.
- Чи то Аякцію перед нами?
- Так.
- Хотіла би я вже бути в дома.
- Дуже се розумію...

Голос її дрожав трохи; рухи трохи несмілі, взір трохи непевний. Однак здавалось, що забула о всім.

Я її подивляв. Що за дипломатія!

Несповна за годину приїхали ми на місце; великий драґон, геркулесової будови, стояв перед почтовим урядом і вимахував хустиною, як вглядів дилжанс.

Моя товаришка кинулась йому в обійми і поцілувала зі двацять разів, повтаряючи:

- Чи ти здоровий? Якже я дуже хотіла побачити тебе!
- Здійняли вже зверху дилжансу мій

куфер і я зачав відходити потайно, коли на раз почув за собою:

— Ох! відходите не попрацавшись зі мною.

Я бовкнув:
— Не хотів перешкаджати вам в радости.

— Подякуй сему панови, мій коханий — сказала тоді, звернувшись до чоловіка; — дуже чемний був для мене підчас цілої подорожи. Жертвував мені навіть місце в повозі, котрий закупив цілий для себе. Дуже щаслива я чула ся, що мала такого чемного товариша подорожи.

Чоловік подав мені руку, дякуючи щиро.

Молода жінка всміхала ся, глядаючи на нас...

Що до мене, я мусів мати дуже дурну міну.

Переклав Ів. Ос—п.

хідний вітер наніс на дерева пороку з білого вапняного каменя.

Минаємо гріб Рахелі; з отворів низького чотиригранного будинку виставили голови арабські діти. Сей гріб почитають також Магометани, та поставили тут мінарет. За хвилину візджаємо до Вифлеєму. Врештіє приємніше, бо якоесь не так сумно як між мурами Єрусалиму, якоесь видніше і яснїше. Доми з вигляду такі самі, але краса яснїша. На улицах вже рух, склепи і робітні повідчиняні. Люди тутешні якісь инші мимо, що ношею не різнять ся від Арабів і Феллагів. Правда, що женщины носять на голові якісь колпаки, чи так високо чешуть ся і доперва на се кладуть білу хустку, коли инші гладко чешуть ся. Коли наші жінки ідучи до міста перевязують клунки на шиї під бородою, то они над чолом, а кромі сего як Швабки та Ромунки на Буковині носять товар в кошах на голові, через що держать ся все дуже прямо. І вираз їх лиця якийсь лагіднїший, привітний, бо не видять в нас гїяврів (як магометани), або гоїв (як жиди), але своїх братів християн.

Улиця ширшає, а вкінці стають повозки на широкій площі, якби на ярмарку. Характер Бет-Лям-у (Вифлеєм) змінив ся. Склепи з памятковими річами цілком європейські з великими виставовими шибамі, купці в короткій ноші французькій, а субекти втикають анонси і запрошують конче до склепів.

Від полудня вносить ся церков св. Катерини, удержувана жертвами цїсаря Франц Йозифа I. На вї криші повиває австрійська хоругва і зарисовують ся сільветки Францискаців, які тут удержують приют для паломників.

По Службі Божій була перекуська, при якій дістав кожний з нас медалик і в запечатанім папері каміньчик з каплички Рождества Христового. Церков Рождества Хр. подїлена на три часті. Низенькими дверцятами, в яких треба схилити ся і куда лиш один чоловік перетисне ся, входить ся до першої часті просторої, де є кілька рядів стовпів як в базиліці, а стїни покриті старинною мозаїкою. На ліво знова через низенькі двері є вхід до церкви св. Катерини. Ті низькі і вузькі двері, то правдоподібно оборона перед яким громадним нападом.

(Дальше буде).

Політичні вісти.

Виборча реформа не є захитана і не може бути захитана — сказав президент міністрів у своїй промові підчас конференції провідників клубів. А мимо сего виривають грізні хмарі на політичній овиді і страх знима прихильні реформі верстви і наради за успіх сеї демократичної реформи. Отже на вчерашнім засіданю виборчої комісії, на яким дальше ведено безуспішну дискусію над §. 42 про услівя евентуальної зміни подїлу виборчих округів, зложив пос. Штайн іменем Всенімців ось яку заяву: «З цілою рішучістю зазначимо наше відпорне становище супротив виборчої реформи доперва при другім читаню предложена

і примінімо при тім всякі парламентарно дозволені средства. Як дуже бажаємо і надїємо ся підпертя зі сторони всіх Німців, так рішучо мусимо відкинути всяких союзників з ненїмецької сторони. Наша борба против реформи впливає з чисто національних товчів, до яких прилучує ся надто згляд на суспільну справедливість». — Є се заповідь всенїмецької обструкції в повній палаті, однак оптимісти не тратять надїї і заявляють, що ситуація представляє ся тепер кориснїшою для виборчої реформи, як колинебудь перед тим.

Італія воуважає ся у всіх частях оружіної сили. Деякі подробиці про се довідуємо ся з відповіді італійського міністра війни на інтерпеляцію в парламенті. Позаяк помимо півурядового пояснення, длячого з великим замовленєм на артилерійський материял удало ся італійське правительство до фірми Круппа, не перестали напасти з кругів італійських ліверантів, проте міністер війни Вігано, користаючи з першої нагоди, виказав причини, для яких в інтересі Італії треба було конче поминути краєві заведеня. Після тих пояснень, комісія технічнійськова признала армату Круппа, охоронену від куль карабінових і шрапнелів, рішучо найліпшою. Ту армату уліпшили ще італійські техніки, збільшивши початкову скорість кулі. Однак позаяк італійські відливальні армат не мають конечних устроєнь для виробу таких армат, удано ся до фірми Круппа, полишаючи краєвим робітням лише остаточне обробленє і змонтованє армат. Новим материялом буде заступлених 175 бронзових батарей через 105 батарей сталевих. Що до кріпостної і тяжкої артилерії то — на гадку міністра — стоїть она на висоті задачі і не потребує ні переробок ні доповнень. При тій нагоді успокоїв міністер війни також побоювання о недостаточну охорону східних границь держави. — Побудовані в тій стороні фортифікації суть дуже сильні. До того має гам Італія армію своїх неоцінених стрільців. Нові італійські предложеня будут домагати ся: 1) артилерії; 2) скріплення і дальшої будови граничних фортив; 3) уліпшення інтендантури, заведеня телеграфів без дроту, бальонів, автомобілів і т. и. В Анконі мають бути розширені фортифікації і вуглева стація.

В Росії слідний деякий поступ в уложеню хаотичних відносин. Треба признати президент-міністри Столипінови, що умів відшукати «золоту середину». Коли Вітте кокетував на всі боки, а на ділі не робив нічого, або зробивши, цо-фав ся і тим способом вводив непевність і замішанє у відносини і угрупованє суспільности, то Столипін з безпристрасною витривалістю держить ся стежки уміркованя, а при тім пильної, невсинущої праці.

Півтора мільона десятин апанажової і удільної землі, — се був перший крок, який за єго порадою зробив цар задля найважнїшої в Росії аграрної квестії. Другим важним ступнем, се оголошений сими днями указ про зрівнанє мужиків з иншими верствами народа під зглядом цивільних прав. По знесеню панщини в р. 1864. остали мужики і дальше «податнім сасловієм» с. є пла-

тили поголовний податок, коли всі инші стани платили єго тільки від недвижимостий, або своїх доходів. З поголовним податком звязані були і инші упослідження селяньського стану в Росії, які перетривали аж по нинїшню добу, а минулої суботи стали знесені царским указом. Тими реформами правительство уговтує „істинно русских людей“, які в своїх реакційних забігах стратили всяку міру, а з другої сторони притягає до себе скрайні живла кадєтів, як се засьвідчає статя М. Гредескула, віцепрезидента б. думи, присьвячена гельзінгфорскому вічу. „Зїзд признавав — пише сей визначний член партії кадєтів — що бурливий, молодечий період політичного російського руху закінчив ся не даючи того, що обіцював. Тепер треба перейти до періоду більше дозрілого, випадає заосмотрити ся не лише в бурливий розмах, але в упір і витривалість, які є властиві дозрілому чоловікови. А відповідно до того треба і змінити саму тактику свободолюбного руху, а передовсім мужно перековтнути горич неповодження, якого уникнути, здає ся, не можна було. Заховуючи тяглість і єдність змагань, належить змінити способи акції. Нарід зіткнув ся око в око з трудностями ситуації і пересвідчив ся, що одним замахом не переломить трудностей. Та коли поглянути на ситуацію з сеї точки, не найдемо в ній нічо, що могло би викликати в нас розпуку. Противно, бурлива і горяча молодість дає найліпшу запоруку упертої і витривалої дозрілости. Не належить лишень бути надто упертим в давнім оцінюваню подій і замиканю очі на дійсність“.

Звіт управляючого Совіта „Народної Торговлі“

з діяльности за рік адм. 1905/6 т. є за час від 1. ливня 1905. до 30 червня 1906 (реферат на загальні збори о. Евг. Гузара).

Про сталий дальший розвій товариства свідчать слїдуючі дані: Маєток товариства підїс ся в тім році адм. з квоти 145.711-53 К до квоти 152.998-66 К, отже о квоту 7.286-13 К і складає ся з удїлів, які вносять квоту 112.537-91-К, з фонду резервового в висоті 37.408-23 К і резерви товарової в квоті 3.052-52 К.

Вкладки на книжочки щадничі вносили в кінцем року 825.181 К і зросли в порівнаню з попереднім роком о 17.097-86 К. З порівнаня власного майна з вкладками входить, що відношенє власного майна до чужого представляє ся як 1:5-4. Вартість каменець по відтягненю довгів гіпотечних вносить 329.492-30 К і сей без жадного ризика уміщений капітал представляє поважну безпеку для вкладок.

Рух членів: З кінцем попередного року належало до товариства 1.074 членів, протягом року адм. приступило нових членів 18, отже було би разом 1.091; натомість перестало бути членами з ріжних причин (смерть, виповідженє і відступленє удїлу на инші новоповстаючі товариства, потреба готівки) разом 35 осіб, так що в кінцем року числить товариство членів 1.057. Зазначити ту належить, що з 35 осіб переставших бути членами, виплачено удїли 15 особам, а 20 членам, котрим рік гваранційний кінчить ся 1905/6 р., удїлів вше не виплачено, бо по мысли постанов статута платність їх наступає доперва 1. падолиста 1906. Мимо того в виказі руху

членів тих 20 осіб виказані в яко уступивші з товариства.

Рух уділів: З початком року адм. стан уділів виносив 109.670-54 К; протягом року вплатило 18 нових членів 2.711 К, а давніші члени доплатили до своїх уділів квоту 6.147 К, так, що загально уділи з приростами виносили квоту 118.528-71 К. З тої суми двох членів підняло часті своїх уділів в квоті 2.180 К, а 15 уступившим членам виплачено 5.999-80 К, що по відтягненю від загальної суми дає виказану в білянці квоту 112.537-91 К.

Службовий персонал «Народної Торговлі» складав ся з днем 30. червня: з двох директорів, інспектора складів, бухгалтера, кореспондента, заступника сетретаря, касиєрки, практиканта бухгалтерії, контиста, помічника при посередництві, та возного при головнім заряді, маґазинера при головнім маґазині, пивничного при центральної пивниці, — дальше з 14 начальників складів, 2 начальниць, 15 касиєрок при складах, 12 помічників, 50 практикантів і одного практиканта крамничного; разом з 106 осіб.

Цілий торговельний персонал зайнятий в адміністрації складів в виїмкою двох членів, виїшовших з учеників товариства. Від початку заснованя товариства прийнято на практику 353 учеників, з тих в останнім році було вчинній службі товариства 98 осіб а 28 отворило свої власні торговлі. В останнім році заснували собі склепи: пп. Антін Окниш в Белзі, Йосиф Федорович в Кіцмани і Григорій Курдидик в Заставній. З тих два перші зістають з товариством в звязи торговельній. З практикантів торговельних виписано на помічників від заснованя товариства 150, в останнім році 13, з тих задержано в службі 7, а 6 знайшло приміщене в інших заведених торговельних. З 27 учеників прийнятих в останнім році на практику торговельну, звільнено перед впливом пробної практики 11, що дає наглядний доказ, як мало зголошує ся учеників відповідно підготовлених, хотай вимоги прийняті обнижено вже до конечного мінімум. В тім напрямі конечне співділанє суспільности, щоби віддавати на практику торговельну належито підготовлених учеників, бо лише в той спосіб можна прийти до інтелігентного і свідомого руского купецтва.

Що до обороту крамниць то в тім році адм. було в купецких зносинах з нашим товариством 822 крамниць, котрі побрали товару за 540.940-27 К і дістало опусту 48.524-29 К. В порівняню з роком попереднім побирало крамниць більше о 21, та побрали товару більше на 49.449-64 К.

Дотично крамниць, то вже в звіті з минулого року подано на підставі зібраного матеріялу характеристику вступуючих крамниць і сказано, що заряд товариства поставив собі за задачу старати ся о оснóвуванє зглядно о спонукванє до оснóвуваня крамниць системі Рочдель, або крамниць при «Народних Домах», яко товариствах господарско-промислових оснóваних на підставі закона 1873. року, котрих задачу і статуті пояснив др. Коєць Левицький в книжочці Просьвіти «Про нові спілки господарські».

В тім напрямі провадив заряд дальшу акцію через відчити, реферати на вічах, та письмєнні поясненя, котрих уділювано безпроболочно кождому, хто лише в справі оснóваня крамниць до товариства відвіє ся, а що в достижєню сеї цілі одною з найважнійших перепон є брак належито підготовлених до ведєня крамниць людей, то заряд товариства радо прийняв гадку тернопільської «Філії Просьвіти», щоби устроїти курс крамарський в Тернополі. Курс сей відбув ся в часі від 1.—27. грудня м. р., а делегатом нашого товариства до ведєня того курсу був п. Петрушевич.

В програмі курсу лежало передовсім подати ученикам елементарні купецкі відомости, які розділено на слідуєчі предмети науки: 1) Купецкі рахунки, 2) купецке книговодство, 3) торговельний закон в головних зарисах і приписи скарбові, 4) купецка кореспонденція

в получєню з почтовими приписами, 5) історія торговлі на Руси від найдавніших часів, 6) засади організації Спілок для торговлі і промислу (Народні Доми, а при крамницях в тих товариствах приміненє сист. Рочдель), 7) купецка географія, 8) торговля покладками (спосіб пакованя, переховуванє, організація експорту), 9) найважнійші відомости з товарознавства. Материял той вичерпано таким чином, що з загальної числа викладових годин 133 припало на книговодство 68, купецкі рахунки 14, сист. Рочдель, географію і товарознавство по 10 годин, на купецку кореспонденцію 8, на торговельні закони і торговлю покладками по 5 годин, на історію торговлі 3 години. Делегат нашого товариства викладав книговодство, сист. Рочдель, товарознавство, разом годин 88, прочі предмети викладали члени «Просьвіти», що сей курс організували.

(Конець буде).

Н О В И Н К И.

— **Калєндар.** В середу: руско-кат. Филипа, Теоф. римо кат. Рафаїла Арханг. — В четвер: руско-кат. Прова, Андроніка; римо-кат. Йоана Кант.

— **В своїй хаті...** З початком другого місяця переносить ся львівський «Сокол» на нове господарство в будинку «Дієстра», де винаймає гімнастичну салю, пригожу також на вечерки і вечерниці. По інавгураційнім вечерку, заповідженім на 8. падолиста, задумє забавова комісія «Сокола» устроїти по зможі що неділі і свята о 5. год. по полудни серію відчитів, по яких кождого разу буде музикально-вокальний вечерок з гімнастичними вправами, зложеній з 6 до 8 точок. Перший того рода виступ буде в неділю 11. падолиста. Читати буде проф. Боберський з области руханки. Зараз другої неділі буде читати п. В. Пачовський тему з найновішої нашої літератури. По обох відчитах наступить часть концертова. Низький вступ на ті вечерки подасть можність кождому провести в вільних від щоденної праці днях кілька пополудневих годин з моральним хісном і присмєнєстю, а «Соколови» допоможе ся тим чином сплатувати високий для него чинш за гімнастичну салю, яка так конечна була потрібна для єго дальшого розвитку. В суботу дня 17. падолиста відбудуть ся в салі «Сокола» вечерниці з танцями.

— **Віча** відбудуть ся: окружне в Ярославі в салі маґистрату дня 26. с. м. о 12. год. в справі зміненого в комісії проекту виборчої реформи; в Підгайцях дня 26. с. м. під голім небом о 12. год. в справі виборчої реформи; повітові віча будуть в Бережанах дня 3. падолиста о 12. год. в салі «Надії» і в Козові дня 9. падолиста о 12. год. в домі п. Дорфмана.

— **З Калуша.** Дня 27. жовтня с. є є п'ятницю відбудуть ся в льокалі товариства «Руский Народний Дім» в Калуші о 2 год. по полудни загальні збори товариства політичного «Калуська Руска Рада». На порядку деннім: 1) Отворєнє загальних зборів. 2) Вибір предєдателя, 6 членів виділу і 2 заступників. 3) Внесєня членів та інтерпєляцій.

— **Красва рада шкільна** затвердила вибір: о. д-ра Стефана Юрика на духовного члена гр. кат. обряду до окружної ради ради шк. заміської у Львові; Мойсея Боднара на представителя ізраель. реліґії до окр. ради шк. в Надвірній та Едварда Гошарда, учителя 6-кл. муж. шк. в Городку, на представителя учительського званя до окр. ради шк. в Городку; — зорганізувала 1-кл. школи в Марковій (округ Підгайці) і в Ликти (окр. Турка); — перемінила 1-кл. школи на двоклясові: в Жукотині (окр. Коломия), в Тячу (окр. Долина) і в Млинісках (окр. Терєбовля), — порішила будувати 1-кл. школу в Сільці (окр. Станіславів) при помочи запомочи зі шкільного фонду краєвого і признала безпроцентові позички на

будову шкіл: в Нуємицях (окр. Сокаль) в квоті 4.000 К і в Дебєславцях (окр. Коломия) в квоті 3.000 К.

Кр. рада шкільна, за згодою митрополичого ординарїату, допустила до науки реліґії з середних школах для учеників 1-кл. гр.-кат. обряду, підручник апробований австрійским єпископатом, виданий в рускім перекладі вклядом ц. к. видавництва шкільних книжок п. заг. «Більший катехизм християнсько-католицкої реліґії». Ся апробата обовязує від початку біжучого шкільного року.

— **Історичну повість** «Ярошенко» Осипа Маковєя, Львів 1905, поручила красва рада шкільна до шкільних бібліотек. Головніи склад в книгарни Тов а ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна ч. 1; ціна оправленого примірника 3 К 60 с.

— **Вісти з закорд. України.** Товариство «Просьвіта» в Катеринославі обміркувало вже програму своєї роботи на сю зиму. Уряджено в «аудиторії народних чтєній» прочтати ряд систематичних лекцій (за низьким вступом); що тижня будуть театральні вистави, — виставляти муть українські ідейні штуки; будуть і концерти, на яких грати муть та співати муть і кобзарі. Доход з усього сєго піде на бібліотеку-читальню імени Т. Шевченка. Сими днями в «Просьвіті» почнуть продавати українські книжки, малюнки, листовні картки, вироби домашнього промислу і т. п. Небавом товариство «Просьвіта» впорядкує театральні вистави ва корість катеринославским безробітним і товариству вчителів народних шкіл.

Попечитель одеського шкільного округа написав до міністерства народної просьвіти, просячи дозволу вчити української мови в дівочій школі першого розряду д. Малиновської і мужескій школі другого розряду, що недавно завів в Одесі Л. П. Ковальчук.

З Полтави телеґрафують «Рус. Слово»: «На всю Полтавщину зостала ся єдина ліберальня газета, се «Рідний Край», але й той певне небавом буде заборонений. Останнє число єго сконфісковано. Адміністрація застерєгла хазяїна друкарні, в якій друкує ся «Рідний Край», що коли газета не перемінить напрямку, то закриють друкарню. В ночи під 15. с. м. була ревізія у члена редакції Жебєнєкова. Забрадо листи.

Разом із колїшнім послом І. Тарасєнком арештовано в містєчку Воронїжці, глухівєского воїту, ще єго товариша В. Тованца і земскоґо лікаря А. Зєльонка. Вислідив Тарасєнка і Тованца і донїс про їх поліцаї П. Різник. Люди страшно обурили ся за се на єго, підняли будинок і не давали гасити, а самого Різника хотїли вбити. Обороняючи єго, казаккий урядник застрїлив з револьєра сімнацятїлїтного хлопця Іващенка і поранив чотирох сєлян — трьох з них поранєнє тяжко. З юрби людіи стрїляно в квартиру пристава і зруїновано все в квартирі городового.

Сєго місяця має відбути ся у Київї зїзд духовєнства. На зїзді мають реґлядати досить цікаве питанє про відібране церковних земель.

— **Українські часописи на сєлі.** В останні бурливі часи навіть по далеких закутках російської України стали заходити усякі газети, а між иншими й рідні українські. Як почнеш вперше читати українську газету сєлянинови, то він часом неприємно дивить ся на сю газету; думає, що се з него глузують, що се написано на сьміх, мовляв, нани понапечатували по мужицки газет для своєї забавки, щоб було з чого поносєміяти ся. Але досить розказати чоловікови хоч коротєнько про давнину, нагадати єму, «хто він, що він і яка колись єго була доля», та зєсувати газету зразу мінє ся і він з цікавієстю просить ще що небудь прочтати та розказати про старовину. Декого з грамотних сєлян, котрі привичаїлись до російского письма, дуже збиває наша правопись. На нашу правопись багато варікають, а один з наших «паців» — почтовий урядник, не розібравши гаразд, як і що каже: «як уже у нас люди баїкають, що й гідко слухати, а ся газета написана вже й

хто его зна по якому, я й сам не второпаю" (газета звичайно надрукована „кулішівкою“). Взагалі на селі українськими газетами дуже цікавлять ся, тільки на жаль нема кому їх розповсюджувати. Найкрасше сему моглаб сирияти селяська інтелігенція: вчителі, попи, хвершали і інші, котрі в кожнім селі можуть впорядкувати зимою по неділям читання, де б читались українські газети та книжки. Тільки тоді газети більш підуть на село, як за се діло возьме ся селяська інтелігенція та як у нас буде рідна українська школа. Найголовніші причини, які стають на перешкоді розповсюдженню українських газет на селі ось які: а) Українська преса ще молода й мало кому відома на селі. б) Брак національної свідомости, безпросвітна селянська темнота. в) Адміністраційна заборона продавати по селах поступові українські часописи. г) Сегочасна „обрусительна“ школа і обмосковлена селяська інтелігенція. д) Заборона взагалі українських газет. е) Кепське економічне сегочасне становище селян. ж) Довговічна неволя українського народу, яка приголомшила всяку віру й надію в друковане слово і т. інше. Доки всі ці перешкоди не будуть знищені, доти українські газети не будуть мати стежки на село. („Р. Кр.“)

— **Іменованя.** В Академії ветеринарії у Львові стали іменовані: надзвич. проф. патологічної анатомії др. Мечислав Грабовський звичайним професором; міський ветеринар др. Володимир Кульчицький звичайним професором описової анатомії; надзвичайними професорами: доцент універс. др. Каз. Павек для фізіології, доцент Стан. Фібіх для годівлі звіврят, а др. Адольф Гізельт для фармакології.

— **Проба з „оптімусом“** с. є з мовним апаратом до гашеня вогню відбула ся в суботу по полудні на міській пожарні у Львові в присутности великого числа публіки, радних міста Львова з президентом п. Михальським і містопрезидентом п. Цюхціньським на чолі. Пробу розпочав винахідник п. М. Герш Бурштин з Рогатина гашенем запаленого малого стоса дров обіляного нафтою. По тім мало наступити гашеню каляфонії і нафти розсмарованих по внутрішніх стінах двох бочок. Коли одвак чорні хмари диму переплітувані червоними огневими язиками знесли ся з бочок і п. Бурштин наміряв приступити до ужиття свого „оптімуса“ стала ся річ несподівана, бо зпосеред видців виступив голова „Сокола“ п. Будзиновський і перепросивши п. Бурштина за зміну програми, взяв одну горіючу бочку голими руками і обернувши єї горі дном витряс з неї горіючу каляфонію, потім загашену в той спосіб, без ужиття каплі води, бочку відсунув ногою і приступив до другої бочки, яку знова загасив протягом около 5 секунд через вяне в ню трох півлітрових горнят води. Вислід сей прийняли згромаджені грімкими оплесками та іронічними окликами так під адресою „винахідника“ як і єго протекторів, що сконстерновані стояли на середині подвіря на очах розсміяної і розбавленої публіки.

— **Самоубийство зі страху.** Російський кн. Мещерський застрілив ся оноді підчас їзди миколаївською залізницею зі страху перед замахом революціоністів. При нїм найдено картку з написом: „Революції не оминуть!“

— **Виділ Наукового товариства ім. Шевченка у Львові** оголошує отсим конкурсе на дві зворотні запомоги з фонду пок. Антона Бончевського по 220-26 гр. призначені для студентів університету світських факультетів. Кривні фундатора мають першеньство. Наділений запомогою має підписати реверс, в яким зобов'язеть ся звернути побрану запомогу фондови, скоро зможе. Удокументовані поданя валежить вносити на адресу Виділу до дня 15. падолєста 1906 р., а на їх зворот залучити марку на 45 сотиків. У Львові, дня 15. жовтня, 1906. За Виділ: *М. Грушевський*, голова. *В. Гнатюк*, секретар.

— **Дрібні вісті.** Вінчане п. Івана Матієва, кравчого шкільного інспектора, з пою Саломеєю Шараневичівною, донькою пок. професора львівського університету, відбуло ся дня 20. с. м. в церкві св. Петра і Павла у Львові. — В лісі межі Бродами а Старобродами напали оноді якісь опришки на возову почту, але не дігнали єї. Тепер переїздить туда почта під охороною жандармів.

— **Репертуар міського театру у Львові.**
Ві второк: „Оповіданя Гофмана“, оп. 4 д. Офенбаха.

В середу: „Маман Колібри“, ком. 4 д. Г. Батайля.

Посмертні оповістки.

— **Лука Любицкий**, емерит. адюнкт податковий, упокоїв ся в Тенетисках дня 14. с. м. в 39. році житя. В. в. п.!

Телеграми

з дня 23. жовтня 1906.

Відень. Хорвацкі послы мали вчера конференцію з президентом міністрів Векерльом та міністрами Кошутом і Польовім в справі модифікації предложеня о попираню промислу, що узглядняв би більше автономію Хорвації.

Париж. Клеменсе рішив ся передати теку міністра війни генералови Пікартові. Міністром фінансів має стати Кольоа.

Мадрид. На дорозі, якою мав переїздити самотоком король, перетягнули якісь злочинці грубий дрїт. Сей замах на короля ударемнила жандармерія.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 22. жовтня: о. Іван Пачовський з Струтина вижного, о. Теодор Ярема з Болехова, о. Теодор Цегельський з Струсова, о. Іван Филипович з женою з Пісків, о. Василь Романовський з Угнова, Миколай Пелех з Толцова, Єлена Алексевич і Евгения Семенець з Камінки струм., Зеновий Курбас з Старого Скалата, о. Омелян Боберський з Підсосонова, о. Михайло Гарбачевський з Слободи золотої, о. Теофіль Луцик з Кошляк, о. Ізидор Глиньський з Буцнева, Яків Панусевич з женою з Коломиї, Михайлла Саллагубова з Неслухова, Богдан Петр. Чекалюк з Солукви, о. Аркадій Мурій з Краснопуци, Михайло Гнатишин з Останова, о. Йосиф Балько і Володимир Балько з Турильча, В. Преторіус з Полі, о. Петро Бзерський і М. Мозолвк з Глєцави, о. Ант. Чапельський з Вороблевич.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 31. жовтня 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне В-неділі і свята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

Всіх лікарських наук
Др. Кость Танячкєвич
б. секундар шпиталя Вільгельміни у Відні
по відбутю трилітньої практики у віденьских шпиталях та клініках
осїв в Золочеві.
(Ординує в домі інспекторату податків.)

Ц. к. упр. гал. акц.
Банк Гіпотечний
Відділ депозитовий
приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до зберігання папери вартісні і дав на них завдатки.
Крім того впроваджено подібно як в інституційних заграничних т. зв.
Депозити сховкові (Safe Deposits)
За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно зберігувати може своє майно або важкі документи.
Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Шість і пів мільонів корон відшкодованя!
Будинки, движимости, збіжє і иншу обезпечас від огневих шкід одиное руске асекураційне товариство
„Дністер“
Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові, синок ч. 10. II п.
Шкоди однію „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зарєз признані відшкодованя.
За 3 літ виплачено 6.474.534 корон відшкодовань.
Обезпечєня приймають агенції по всіх містах і більших селах: „Дністер“ дав агенції письменним господарям де єще не роблять инші агєнти „Дністра“ агєнти „Дністра“ заробили провізні 807.742 корон
„Дністер“ уділяє громадам позички 4 проц на закупно саканок
Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банк кравчий у Львові і в Чернівцях Галицька Каса ощадности, поштові каси ощадности і спротивські каси при судах.
Чистий зиск річний звертає ся обезпечєнним членам за р. 1905 припадає кождо му члену по 5 проц премії до звороту.
На житє обезпечайте ся в Краківськїм Товаристві тільки через „Дністер“, промишле від таких обезпечєнь дав „Дністер“ на руско-обродійні цілі.
Фонди „Дністра“ вносять з кінцем р. 1905 суму 372.538 корон.

Стережіть ся огню!
Твори Л. Лопатинського:
До Бразилії! др. 4 д. (вичерпане).
Свєкруха ком. 3 д. (вичерпане).
Беата і Гальшка др. 5 д. 1 К.
Конкурс на мужа ком. 5 д. 90 с.
Четверта заповідь др. 5 д. 1 К.
Параця ком. 3 д. 2 К.
Яблочникар ком. 1 д. 40 с.
Сольо-терно оповіданє 30 сот.
Переклади:
Уриєль Акоста Гукцова траг. 5 д. 2 К.
L'Épave Бернсона др. 3 д. 1 К.
Дістати можна у Львові, в книгарні Тов-а ім. Шевченка (ул. Театральна 1.) і в Ставропільській (ул. Руска 3.)